

Utbildningsinspektion i Skålans skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6 och Ljungdalens skola, förskoleklass och - grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Skålans och Ljungdalens skolor	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	4
Bedömning av genomförandet.....	5
Bedömning av förutsättningarna	8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt skolorna den 3 oktober till den 5 oktober 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Bergs kommun och Skålans och Ljungdalens skolor, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Skålans och Ljungdalens skolor intervjuades skolledning, personal, elever och föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Skålans och Ljungdalens skolor

Skålans skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	11
Förskoleklass	6
Grundskola	15
Obligatorisk särskola	1

Skålans skola ligger tillsammans med förskolan i den lilla byn Skålan, cirka 3,5 mil från kommunens huvudort Svenstavik och ungefär 9 mil från Östersund. Avståndet mellan Skålans skola och Ljungdalens skola är ungefär 9 mil. Skålans skola består av en äldre träbyggnad från 1928 i två plan och källarvåning. I källarvåningen finns lektionssal för trä- och metallslöjd. På nedre våningen finns lektionssal för F–3 samt kök och matsal. Matsalen används också för musikundervisning. På den övre våningen finns lektionssal för årskurserna 4–6 samt rektorns arbetsrum som även används som arbetsrum/datorrum av eleverna. Undervisningen i idrott- och hälsa bedrivs i bygdegården i nära anslutning till skolan. Skolan som helhet är inte anpassad för elever med nedsatt rörelseförmåga även om ramp finns vid skolans ingång. I skolans närhet finns en skolskog som utnyttjas i undervisningen.

Ljungdalens skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	4
Förskoleklass	2
Grundskola	14
Obligatorisk särskola	1

Ljungdalens skola ligger centralt i den lilla byn Ljungdalen i fjällmiljö ungefär 18 mil från kommunens huvudort Svenstavik och ungefär 25 mil från Östersund. Närmaste större ort är Funäsdalen i Härjedalens kommun ungefär 3,5 mil från Ljungdalen. På 1,5 mils avstånd från Ljungdalen ligger Storsjö där förskolan finns. Verksamheten för elever i förskoleklassen sker en dag i veckan i Ljungdalen och två dagar i veckan i Storsjö. Skolan i Ljungdalen består av en röd relativt modern träbyggnad i ett plan. På den gemensamma gårdsplanen finns även ett vandrarhus och en byggnad som innehåller försäljning av hemslojd. I direkt anslutning till skolan finns även en byggnad som innehåller idrottslokal, simbasäng (8x12 m), solarium och bastu. Skolan disponerar fritt idrottslokal och simbasäng under dagtid. I skolans närhet finns en bäck och en ö som tillsammans med skolskogen utnyttjas för undervisning. Den lokal på skolområdet som fram till sommaren använts för trä- och metallslöjd är nu utdömd av hälsovårdsnämnden. Under hösten har trä- och metallslöjd därför bedrivits utomhus bland annat på ön.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Skålans och Ljungdalens skolor och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Skålans och Ljungdalens skolor erbjuder verksamheter som i huvudsak uppfyller författningarnas krav. Undervisningen bedrivs i

natursköna miljöer, där särskilt utomhusmiljöerna kan utnyttjas på ett positivt sätt i undervisningen. Exempel på detta är skolskogen på respektive skola och ön i Ljungdalen.

De två skolorna är små enheter där alla elever känner sig sedda och alla känner alla, något som även gäller föräldrarna. Intervjuade elever och föräldrar upplever sig som helhet vara nöjda med den verksamhet som bedrivs.

Eleverna känner sig trygga på skolorna och upplever skolmiljön som trivsamt även om mobbning och annan kränkande behandling förekommer i mindre omfattning. Särskilt gäller detta vid Ljungdalens skola.

Småskaligheten kan dock ha både en positiv och negativ sida. Det är viktigt att personalen ges möjlighet till pedagogiska diskussioner och kompetensutveckling utanför den egna lilla enheten för att verksamheten skall utvecklas. Det är även viktigt att elevernas sociala kontakter kan säkerställas inom den lilla elevgruppen och genom kontakter med andra skolor.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Elevens val genomförs inte på Skålans skola och bedrivs inte i enlighet med författningarnas krav på Ljungdalens skola (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Undervisning i hem- och konsumentkunskap genomförs inte så att eleverna ges möjlighet att nå målen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Alla elever vid skolorna har inte utarbetade individuella utvecklingsplaner. Elever och föräldrar känner inte till dessa och de planer som redovisats är inte framåtsyftande (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolornas kvalitetsredovisning fungerar inte som ett dokument för utveckling av verksamheten. Särskilt måste kvalitetsredovisningen utvecklas till att innehålla bedömningar av skolornas resultat i förhållande till de nationella målen (1 § och 3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolornas förbättringsarbete som helhet behöver utvecklas. De lokala arbetsplanerna fungerar inte heller på ett tydligt sätt styrande på verksamheten och med en tydlig koppling till kvalitetsredovisningen.
- Styrning och ledning av verksamheten. Rektorns pedagogiska ledning saknas i stor utsträckning och ledningsorganisationens ansvarsfördelning som helhet är inte känd bland personalen.
- Det stundtals hårda klimat som beskrivs på Skålans skola bör föranleda ytterligare insatser i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling.
- Resultatanalysen på skolnivå behöver förbättras, särskilt i ämnen utöver matematik, svenska och engelska.
- Det formella elevinflytandet behöver utvecklas, särskilt i de lägre åldrarna.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper, utveckling och lärande

Inspektionen visar att elevernas kunskaper på de båda skolorna genomgående kan bedömas som goda, men varierande över tid. På grund av de låga elevantalerna får resultaten för varje elev stort genomslag i skolans samlade resultat. Alla elever når inte alltid målen enligt resultaten på de nationella proven för årskurs 5 men bedömningen är att detta sker i stor utsträckning. För elever som ej når målen utarbetas åtgärdsprogram och stödåtgärder sätts in.

Under inspektionen ger eleverna intryck av att kunna uttrycka sig såväl skriftligt som muntligt. Arbetet upplevs under inspektionen i stor utsträckning genomföras enskilt och skriftligt, särskilt vid Skålans skola.

Någon redovisning av i vilken mån eleverna når de nationella målen görs inte i den gemensamma kvalitetsredovisningen eller i andra dokument. Kvalitetsredovisningen måste därför utvecklas till att på ett tydligt sätt analysera resultaten i förhållande till de nationella målen.

Enligt rektorn har skolorna liten kontakt med mottagande 7–9 skola i Svenstavik. Kunskapen om hur det går för eleverna vid övergången till skolan i Svenstavik är därmed dålig. Kontakten mellan Ljungdalens skola och 7–9 skolan i Funäsdalen där de flesta elever väljer att gå årskurserna 7–9 fungerar bättre.

Normer och värden

Personalen känner eleverna på de två små skolorna väl, och har goda möjligheter att ha uppsikt över eleverna under vistelsen på skolan. De har därmed också goda möjligheter att snabbt ingripa om kränkningar skulle förekomma. De intervjuade föräldrarna ställer sig vid intervjuerna dock något tveksamma till det förebyggande arbetet mot kränkande behandling vid Skålans skola.

Eleverna trivs som helhet och känner sig trygga på de båda skolorna. Vid Ljungdalens skola förekommer enligt samstämmiga intervjuer ingen mobbning eller annan form av kränkande behandling. Enligt eleverna ställer de upp och hjälper varandra om någon är ledsen. Alla intervjuade elever känner att de har någon kompis.

Vid Skålans skola förekommer enligt eleverna kränkningar, mest i form av retningar men ingen regelrätt mobbning. Föräldrarna anser att det råder ett ganska hårt klimat mellan barnen på skolan, vilket intygas av elevhälsans personal. Stundtals kan det upplevas som något stökigt, men skolan arbetar med detta, och situationen har förbättrats.

Skolverket vill i detta sammanhang uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Pedagogisk verksamhet

Eleverna i förskoleklassen är integrerade i grundskolans årskurser 1–3. Vid Ljungdalens skola är eleverna både integrerade i grundskolan (en dag i veckan) och i förskolan i Storsjö (två dagar i veckan). Totalt omfattar verksamheten i Ljungdalen/Storsjö tre dagar i veckan (5 timmar/vecka) och i Skålan fyra dagar i veckan (15 timmar/vecka). Omfattningen i dagar påverkas av de geografiska faktorerna. Den lösning som valts i Ljungdalen/Storsjö grundar sig på behov av att behålla verksamhet på båda orterna. Inspektörerna vill här påpeka vikten av att verksamheten i förskoleklassen organiseras med utgångspunkt i att ge eleverna en god kvalitet på verksamheten och med möjlighet till ett fungerande socialt samspel.

Verksamheten för elever i förskoleklassen uppfattas av inspektörerna som helhet positivt. Intervjuade elever och föräldrar uppger sig dock ha svårt att se skillnad på verksamheten i förskoleklassen och de verksamheter de är integrerade i. Enligt personalen hade verksamheten i förskoleklassen kunnat ha en delvis annan inriktning om den kunnat bedrivas separat.

Personalen vid Ljungdalens skola har istället för att undervisa var sin klass delat upp undervisningen ämnesvis så att de undervisar samtliga elever i sina ämnen. Personalen upplever att denna uppdelning fungerar mycket bra. Denna modell användes tidigare även vid Skålans skola. Eftersom personalen inte var lika nöjd med modellen där har man återgått till att varje lärare undervisar i sin respektive klass.

Inspektörerna upplever att det pedagogiska arbetet på de båda skolorna i stor utsträckning bedrivs som individualiserat eget arbete. Eleverna ger dock intryck av att kunna uttrycka sig väl både skriftligt och muntligt. Inspektörerna vill dock understryka vikten av att elever i små verksamheter med åldersintegrering även tränas i att arbeta i olika former av gruppverksamheter. Det sociala samspelet mellan eleverna och mellan personal och elever gav vid inspektionen intryck av att vara mer utvecklat vid Ljungdalens skola.

Inspektörernas bedömer att elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver genom verksamhetens småskalighet, som ger de ordinarie lärarna möjlighet att ge eleverna stöd inom den ordinarie verksamheten. Enligt elevhälsans personal är andelen elever med behov av särskilt stöd ovanligt stor inom rektorsområdet. Detta kan möjligen bero på att tröskeln för att bedöma om en elev är i behov av särskilt stöd är lågt satt och att överblicken över elevernas kunskaper blir god i en så liten verksamhet. Skolorna har också assistenter som extra resurs i arbetet med elever med behov av särskilt stöd. En viktig del av assistenternas arbetsuppgifter är att ge stöd till de särskoleelever som är integrerade i grundskolan. Assistenterna har ingen pedagogisk utbildning. Det är inspektörernas uppfattning att assistenterna får ta ett för stort pedagogiskt ansvar för undervisning av de elever de arbetar med.

Genomförandet av stödinsatserna sker både i klassrummet och enskilt efter elevernas behov. Personalen får handledning av specialpedagog från elevhälsan. Elever med stödbehov har utarbetade åtgärdsprogram. Elevvårdskonferenser genomförs vid de båda skolorna under rektorns ledning. Det råder dock viss förvirring bland personalen om vad en elevvårdskonferens är. Även klasskonferenser och liknande där alla elevers skolsituation diskuteras benämns elevvårdskonferens. Eleverna erbjuds även extra undervisning efter skoldagens slut, något som uppskattas av föräldrarna.

Elevinflytandet i undervisningssituationen blir vid små verksamheter som individualiseras naturligt, och inspektörerna fann inga brister i detta avseende under inspektionstillfället. Däremot bör det formella elevinflytandet utvecklas vid båda skolorna. Vid Skålans skola genomförs elevråd i årskurserna 4–6 men inte i 1–3. Elevråd genomförs för årskurserna 4–6 vid Ljungdalens skola. Det formella elevinflytandet för de tidigare årskurserna är även här sporadiskt.

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtätsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framtätsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, SKOLFS 2006:10.

Skolorna arbetar med individuella utvecklingsplaner för eleverna. Skolan uppger att enligt direktiv från kommunen skall arbetet inte inledas förrän under hösten 2006 trots att lagen trädde i kraft den 1 januari 2006. Enligt rektorn har inte alla elever individuella utvecklingsplaner vid inspektionstillfället men arbetet pågår. Eleverna och föräldrarna känner inte heller till om eleverna har individuella utvecklingsplaner. De utvecklingsplaner som presenterats för inspektörerna bedöms inte heller uppfylla författningarnas krav. Bland annat är de inte framtätsyftande i den utsträckning som krävs. Inspektörerna bedömer att arbetet med individuella utvecklingsplaner måste genomföras så att alla elever snarast har individuella utvecklingsplaner som står i överensstämmelse med författningarnas krav.

Skolorna har en gemensam handlingsplan mot mobbning från 2005. Planen innehåller definition av mobbning, skolornas mål inom området och handlingsplan om misstanke finns om mobbning. Planen uppfyller inte kraven i den nya lagstiftningen från 1 april 2006 om en likabehandlingsplan, och inte heller tidigare krav på handlingsprogram mot kränkande behandling eftersom planen i huvudsak fokuserar på det snävare begreppet mobbning. Planen omfattar heller inte situationer där vuxna kränker elever. Planen var också dåligt känd hos elever och föräldrar.

Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Både elever och föräldrar på de båda skolorna uppger sig ha blivit informerade om målen för undervisningen. Vid inspektionen upplevs kunskapen om målen i verksamheten vara god. Målen diskuteras sedan tillsammans med elevernas resultat under utvecklingssamtalen.

För att utvärdera lärandet genomförs diagnoser och tester av eleverna. Särskilt upplevs de nationella proven i årskurs 5 som viktiga av personalen för att kunna bedöma elevernas kunskapsnivåer. Kunskapen om elevernas lärande är betydligt större i ämnena matematik, svenska och engelska än i övriga ämnen. Det är därför viktigt att skolorna skaffar sig en bättre överblick av resultaten i samtliga ämnen, och i större utsträckning analyserar resultaten i syfte att utveckla och förbättra verksamheten.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolorna har lokala arbetsplaner för verksamheten. Enligt rektorn är det målen i dessa arbetsplaner tillsammans med läroplanen som är styrande för verksamheten. Det är inspektörernas uppfattning att de lokala arbetsplanernas styrförmåga på verksamheten bör utvecklas ytterligare liksom kopplingen mellan de lokala arbetsplanerna och kvalitetsredovisningen.

Skålans skola och Ljungdalens skola har en gemensam kvalitetsredovisning. I den gemensamma kvalitetsredovisningen är dock de ingående verksamheterna beskrivna på ett sådant sätt att resultaten går att särskilja. Kvalitetsredovisningen innehåller även verksamheten vid Skålans förskola.

Kvalitetsredovisningen utgår ifrån Bergs kommuns prioriterade mål för år 2004/2005 ”Värdegrunden enligt LPO-94”, och skolans eget mål för läsåret ”Att öka elevernas självkänsla”. Eftersom skolorna bedömt att dessa mål går in i varandra har man valt att arbeta parallellt med dessa.

Förutom ett inledande avsnitt med verksamheternas förutsättningar och budget innehåller kvalitetsredovisningen för skolorna avsnitt om mål, genomförandemetod, kvalitetssäkring, resultat-analys och fortsättning-utveckling. Särskilt de tre sista avsnitten har en mycken liten omfattning i kvalitetsredovisningen. Några bedömningar av hur skolornas resultat förhåller sig till de nationella målen för verksamheterna görs inte. Inte heller görs någon djupare analys av verksamheten vid skolorna. Kvalitetsredovisningens funktion som dokument för utveckling av verksamheten blir därmed begränsad.

Kunskapen om kvalitetsredovisningen hos personal, elever och föräldrar är dålig. Någon styrning från kommunen centralt av hur kvalitetsredovisningarna skall utformas upplever sig skolorna inte ha fått. Inte heller har man fått någon återkoppling på de kvalitetsredovisningar som gjorts. Kvalitetsredovisningen blir därmed inte ett användbart verktyg i skolornas förbättringsarbete. Enligt inspektörernas uppfattning behöver förbättringsarbetet som helhet utvecklas vid de båda skolorna.

Skolans styrning och ledning

Rektorsområdet hör till det södra området som leds av en områdeschef, som tillika är rektor för skolorna i Åsarna och Klövsjö. Kunskapen om vilket ansvar områdeschefen har för verksamheten är dålig hos personalen. Ofta vänder sig skolan direkt till verksamhetschefen med sina problem. Kommunens totala

organisation och ansvarsfördelning beskrivs av personalen som rörig och svår att förstå.

Verksamheten i Skålan, Ljungdalen och Storsjö leds av en rektor på halvtid. Omfattningen av tjänsten som rektor upplevs av alla inblandade som liten, särskilt med tanke på avstånden mellan de olika verksamheterna. Rektorn fördelar sin tid så att hon är i Ljungdalen (Storsjö) en dag varannan vecka och i Skålan någon dag varje vecka. Övrig tid är hon möjlig att nå i hemmet via telefon. Till sin hjälp har rektorn en arbetsplatsansvarig vid Ljungdalens skola och Storsjö förskola om 1–2 timme per vecka, som hjälper rektorn med vikarieanskaffning och liknande arbetsuppgifter vid de båda arbetsplatserna.

Rektorn upplevs av personal och föräldrar som förtrogen med verksamheten efter att ha arbetat i området i många år. Däremot kan rektorn inte på grund av den begränsade närvaron i verksamheten fungera som pedagogisk ledare. Det pedagogiska ledarskapet sköter personalen själva i stor utsträckning. Det är inspektörernas bedömning att det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas vid båda skolorna samt rektorns närvaro öka.

För att ge stöd för utveckling av verksamheterna genomförs pedagogiska träffar med personalen inom rektorsområdet samt träffar med all personal inom skolområdet syd några gånger per termin.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Verksamheten i förskoleklassen är integrerad antingen i grundskolan eller i förskolan. Vid Ljungdalens skola är eleverna i förskoleklassen både integrerade i grundskolan och förskolan olika dagar varje vecka.

Elever mottagna i särskolan som integrerats i grundskolan undervisas enligt särskolans kursplaner. Inspektörernas intryck är att integreringen av särskoleeleverna vid de båda skolorna fungerar väl.

Enligt rektorn finns inte någon gemensam timplan mellan skolorna och mottagande 7–9 skolor. Det bör därför säkerställas att eleverna erbjuds den omfattning av verksamheten som föreskrivs enligt den nationella timplanen för grundskolan.

Ämnet hem- och konsumentkunskap bedrivs inte vid någon av skolorna förrän i årskurs 6. Enligt rektorn görs detta med anledning av direktiv från kommunen att denna undervisning inte skall ges förrän i årskurs 6. Det innebär att eleverna inte ges tillfälle att nå målen i ämnet för årskurs 5. Ämnet teknik genomförs sporadiskt under de tidigare årskurserna vid de båda skolorna. Skolorna bör säkerställa att eleverna ges tillfälle att nå målen i detta ämne för årskurs 5.

Språkval genomförs i allmänhet inte förrän i årskurs 7. Anledningen till detta är de stora avstånden mellan skolorna och de därav följande praktiska problemen att erbjuda språkval tidigare. Ett undantag till detta är elever i Ljungdalens skola som väljer Funäsdalens skola i årskurserna 7–9. Dessa elever erbjuds språkval i

Funäsdalen från årskurs 6 eftersom eleverna i Funäsdalen, som de skall undervisas tillsammans med, erbjuds detta. Inom Bergs kommun erbjuds eleverna tyska, franska, spanska, svenska och engelska som språkval. Alla elever erbjuds svenska och engelska som språkval men skolorna ser helst att elever som inte har svårigheter med dessa ämnen väljer ett ytterligare främmande språk.

Skolorna hade vid inspektionstillfället inga elever med rätt till modersmål utöver någon elev som har rätt till undervisning i samiska. Skolorna försöker lösa undervisning i samiska när sådana önskemål uppkommer. Problemet kan vara att finna lärare som kan undervisa i samiska.

Elevers val bedrivs inte vid någon av skolorna i enlighet med författningarnas krav. Vid Skåls skola bedrivs inte någon verksamhet som kan anses vara elevers val. Vid Ljungdalens skola bedrivs utomhusverksamhet i skog och mark. Denna verksamhet sker för hela elevgruppen och har i begränsad omfattning kunnat påverkas av eleverna. Skolan hade denna verksamhet i större omfattning tidigare, men skolorna anser att verksamheten är "stökig" att bedriva, vilket har lett till att verksamheten näst intill försvunnit. Rektorn anser att skolorna är dåliga på att genomföra elevers val. Skolorna måste snarast förändra verksamheten inom elevers val så att den står i överensstämmelse med författningarnas krav.

Personalresurser

Personalen vid de båda skolorna består i grunden av två klasslärare, en för var och en av de båda klasserna vid skolorna. Samtliga dessa lärare har pedagogisk utbildning för den undervisning de bedriver. Det anses svårt att hitta pedagogiskt utbildad personal för undervisning i ämnen som musik, bild och slöjd vilket innebär att undervisningen i dessa ämnen ofta genomförs av personal utan pedagogisk utbildning. Utöver lärartjänsterna finns assistenttjänster för elever med särskilda behov, samt för integrerade särskoleelever. Dessa har inte någon pedagogisk utbildning.

I Skålan hjälper en barnskötare den ordinarie personalen de timmar eleverna i förskoleklassen är integrerade i F-3:ans verksamhet. I Ljungdalen har en behörig lärare ansvaret för förskoleklassens elever. Denna personal arbetar även vid förskolan i Storsjö och vid Ljungdalens skola.

Inom kommunen pågår uppbyggnad av ett elevhälsoteam innehållande specialpedagogisk kompetens och skolhälsovård. Skolor och rektorsområden skall kunna få stöd och handledning från detta team. Vid inspektionstillfället fanns inte tillgång till någon skolhälsovård vid Ljungdalens skola, sedan den tidigare skolsköterskan sagt upp sig med kort varsel. Kommunens tjänst som skolläkare omfattar inte heller Ljungdalens skola. Kommunen planerar enligt rektorn att köpa skolhälsovårdstjänster av landstinget. Kurator saknas i kommunen sedan i mars 2006. Skolpsykologens tjänster används i huvudsak för utredningar.

Inom rektorsområdet har man tillgång till en specialpedagog/talpedagog från kommunens centrala elevhälsoteam vid behov. På grund av de små verksamheterna, avstånd och begränsade möjligheter till utbyte med andra skolor är det viktigt att skolorna har tillräcklig tillgång till sådana stödverksamheter för att kunna garantera att alla elever får den undervisning de har rätt till.

Läromedel och lokaler

Läromedlen är i huvudsak moderna och av god kvalitet på de båda skolorna. Inslag av äldre och även i viss mån inaktuella läromedel finns, särskilt i form av bredvidläsningslitteratur.

Datorer finns i tillräcklig omfattning dels i klassrum och även samlade i något arbetsrum. Datorerna är av god kvalitet och används av eleverna till forskning och till att renskriva uppgifter.

Vid Ljungdalens skola finns videoutrustning som möjliggör uppkoppling mot exempelvis Skålans skola och Svenstavik. Enligt rektorn och personal används dock denna möjlighet i begränsad omfattning. Det är inspektörernas uppfattning att skolan bör undersöka möjligheterna att i större utsträckning utnyttja denna uppkoppling på grund av skolans storlek och avstånd till andra skolor i syfte att öka kontakterna med andra skolor.

Lokalerna är tillräckliga utifrån det låga elevantalet. De är delvis något slitna men fullt funktionsdugliga, och utrustade för den verksamhet som bedrivs. Det stora lokalmässiga problemet är den av hälsovårdsnämnden utdömda lokalen för trä- och metallslöjd i Ljungdalen. Detta problem måste omgående lösas. Den "utomhusslöjd" som bedrivs under inledningen av höstterminen kan inte i ett längre perspektiv anses uppfylla författningarnas krav på lokaler för att ge eleverna möjlighet att nå målen för ämnet. Enligt rektorn är arbetet med att hitta en ny slöjdlokal påbörjat och en lokal skall stå klar till våren.

Däremot är lokalerna för idrott- och hälsa och möjligheten till simundervisning i Ljungdalen exceptionellt goda.

Datum	Ort
2007-01-26	Umeå

Stefan Persson

Eva Edlund